

Parlamentari Hírlevél

2010. ÁPRILIS

www.parlament.hu/civiliroda

VIII. ÉVFOLYAM 1. SZÁM

AZ ORSZÁGGYŰLÉS ALELNÖKEI

INTERJÚ LEZSÁK SÁNDORRAL, AZ ORSZÁGGYŰLÉS ALELNÖKÉVEL

Mit gondolt az alelnöki funkcióról, amikor elfogadta ezt a felkérést, mik voltak az elvárásai, hogyan fogalmazná meg az alelnöki szerepet az Országgyűlés működésében?

Az alelnöki tisztség felkínálása idején már volt anynyi – több mint egy évtizedre visszatekintő – országgyűlési képviselői tapasztalatom, amely alapján reálisan fel tudtam mérni a tisztséggel együtt járó többletmunkát, illetve a korábbi képviselői stratégiától eltérő magatartásváltás szükségességét. Az alelnöki funkcióról épp annyit gondoltam, amennyit a Hárszabály lefektetett, és amennyit vállaltam. Eszerint az alelnökök legfontosabb feladata az Országgyűlés elnökét helyettesíteni, és egymást váltva vezetni az Országgyűlés üléseit. Az ülés vezetésében az Országgyűlés elnökének és alelnökeinek azonosak a jogai és kötelességei. Eszerint az üléseket részrehajlás nélkül, a Hárszabály rendelkezései alapján kell vezetnünk. Képviselői tevékenységünknek nem szabad összemósódnia az ülésvezetési szerepünkkel. Ha érdemben fel akarunk szólalni a vitában, akkor az ülés vezetését át kell adnunk elnöktársunknak.

Mindeddig az elnök és az öt alelnök munkáját egyeztető alelnöki értekezleten sikerrel meg tudtam állapodni négy másik alelnöktársammal a parlamenti munka időbeosztásáról és teendőiről.

Mindeddig még nem készült el az a statisztikai összegzés, ami alapján számszerűsíteni lehetne az alelnöki elfoglaltságaimat. Hozzávetőleges számítás szerint a parlamenti ciklusban teljesített 259 parlamenti ülésnap legalább egynegyedében kellett ülést vezetnem, és a parlamenti ciklusban leadott mintegy 16 ezer szavazásnak a közel ötödét kellett ellenőriznem, és kihirdetnem azok eredményét. Mindezekon túlmenően számos olyan kötelezettsége van egy parlamenti alelnöknek – például civil

szervezetekkel történő megbeszélés; a parlament előtt tüntetők petícióinak az átvétele és közvetítése a parlament illetékes bizottságai felé; külföldi delegációk fogadása; díjak és emlékérmék átadása; megjelenés országos ünnepeken és rendezvényeken, amelyeket hosszú lenne felsorolni, és ezek mind kimaradnak a száraz parlamenti statisztikákból.

A várakozásokhoz képest mit tapasztalt, mennyiben valósultak meg az elképzelései?

Mint ahogyan említettem, korábbi képviselői tapasztalataim ismeretében fogadtam el ezt az alelnöki megbízást, láttam és felmértem a rám váró többletterheket – azaz nem ért semmi olyan váratlan és kellemetlen meglepetés, amit korábban ne láttam volna előre. Láttam korábról, a korábbi képviselői élményeim alapján, hogy milyen eszközökkel lehet a kívánatos mederben tartani egy parlamenti ülést, amely üléseken gyakran nem csupán politikai és érdekelletetek csapnak össze, hanem évekkorábbi személyi ellentétek és konfliktusok is felszínre kerülhetnek. Most, mérleget vonva alelnöki munkámról, elégedetten állapíthatom meg, hogy teljesültek a sikeres ülésvezetés levezényléséhez szükséges korábbi elképzeléseim. Ebben a sikerben nem csupán a korábbi képviselői tapasztalataim segítettek, hanem korábbi pártelnöki munkám is, és nem kis részben az a pedagógiai – azon belül androgógiai – szakmai tudás is, amihez szintén több évtized munkája révén jutottam.

Milyen tervei, céljai vannak az elkövetkező időszakban?

Előreláthatólag már csak három ülésnapja lesz az Országgyűlésnek ebben a 2006–2010. évekre kiterjedő parlamenti ciklusban.* Ugyanakkor ez a három ülésnap egy éves

TARTALOM

AZ ORSZÁGGYŰLÉS ALELNÖKEI	1
JÓ TUDNI	6
EURÓPAI UNIÓS HÍREK	8
NYITOTT PARLAMENT	8
ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁR	10

politikai versengés, egy választási kampány közepére esik. Minden tudására, emberismeretére, önuralmára és határozottságára szüksége lesz bármelyik plenáris ülésen elnöklő parlamenti tisztségviselőnek ahhoz, hogy egy kampány nálunk szokványos velejárói – nagytmondások, valótlan állítások, politikai riválisok sértegetése – ne uralja ezeket az ülésnapokat. Arra is kell majd ügyelnem, hogy ne hangozzanak el olyan vádaskodó kortesbeszéddek, amelyekre a másik, megvádolt politikai rivális fél még csak nem is válaszolhat, mert jelenleg nem tagja a Tisztelt Háznak. Nagyon remélem, hogy mint ülést vezető alelnök nagyobb konfliktusok nélkül sikerül majd mederben tartanom az Országgyűlés még hátralévő szakmai feladataihoz szükséges ülés-idejének felszólalásait ebben a konfliktusokkal terhes időszakban. Ha a jelenlegi parlamenti cikluson túl tekintek, arra, hogy milyen terveim és céljaim vannak az április utáni időszakra, akkor nem adhatok kimerítő választ. A 2010 áprilisa utáni időszakra csak a választások eredményeinek az ismeretében építhetek terveket és célokat. Aki ismer, tudja, hogy nem szeretek légváratokat építeni, mert ez az időpocséklás nagy luxus lenne a jelenlegi teendők sokasága közepette.

Hogyan értékelné a civil szervezetek jelentőségét és kapcsolatát az Országgyűléssel, hogyan lehetne továbbfejleszteni az együttműködést?

Mindenhol a világon a civil szervezetek belső demokráziája révén tanulják meg az állampolgárok az empátiának, a türelemnek, a demokratikus választás lebonyolításának és a választási eredmények elfogadásának a magatartásformáit. Ugyancsak a civil szervezetek közvetítik a parlamenti képviselők és frakciók számára azt a szakmai tudást, ami az egy-egy problémára fókuszáló civil szervezetekben szükségszerűen jobban felhalmozódik, mint a sok száz problémával és gonddal foglalkozó pártok szakértelmében. Magam nem csupán, mint meghívott veszek részt civil szervezetek ülésein, hanem számos konferenciát és vitanapot szervezek akár a Lakiteleki Népfőiskolán, akár az Országgyűlés felsőházi üléstermében. Például évről évre rendezek az agráriummal foglalkozó civil szervezetek találkozóit vagy a fogyatékosokkal élők szervezetek tapasztalatcseréit a Lakiteleki Népfőiskolán. Az Országgyűlés felsőházi üléstermében általam rendezett konferenciákon zömében civil szervezetek képviselői szólaltak fel a környezetvédelem, az iskolák megmentése, a hungarikumok, vagy a kistelepülések érdekében. A jelen volt képviselőknek átadott szakmai tapasztalatok nagyban segítettek a későbbi bizottsági vitákat, szavazásokat, és országgyűlési felszólalásokat.

Mennyiben határozza meg a mindennapi életét az alelnöki munka, jut-e másra is az idejéből?

Az alelnöki munka plusz felkészülési időt és fáradságot igénylő poszt. Mindezen plusz fáradság azonban nem akadálya a képviselői munkának, hanem annak elvégzésére jótékonyan hat vissza. Egy alelnöki pozícióból eleve szélesebb körű rálátással lehet megítélni politikai és szakmai problémákat, és egy alelnökhöz eleve több hasznos információ jut el, mint egy képviselőhöz vagy egy frakcióvezetőhöz. Nem lehet tehát patikamérleggel felparcellázni és szétválasztani az alelnöki teendőkre, az egyéni képviselői munkára, a Fidesz-képviselőcsoport belső életére és a Nemzeti Fórum Egyesület vezetésére fordított erőfeszítéseket – mert bármelyik feladatra rászánt munka pozitívan is visszahat a többi teendő elvégzésére. Lehet, hogy épp az alelnöki munka révén tudok könnyedén megbirkózni egyéb teendőimmal, azaz ilyen esetekben nem időt vesz el, hanem időt teremt az alelnöki tevékenység.

* Az interjú 2010. február elején készült.

INTERJÚ HARRACH PÉTERREL, AZ ORSZÁGGYŰLÉS ALELNÖKÉVEL

Mit gondolt az alelnöki funkcióról, amikor elfogadta ezt a felkérést, mik voltak az elvárásai, hogyan fogalmazná meg az alelnöki szerepet az Országgyűlés működésében?

Már négy éve voltam képviselő, amikor alelnökké választottak, ezért nem jelentett meglepetést a feladat. Kihívást viszont igen. Ez a szép a politikában, az ember nem tudja mi vár rá a következő négy évben. Hiába vezettem addig is különböző találkozók, eseményeket, a plenáris ülés vezetése nagy figyelmet igénylő új feladat volt. Az alelnöki szerep másik oldala a reprezentációs feladatok. Ezt is lehet örömmel végezni, hiszen sok találkozást jelent új emberekkel, és ismerkedést új helyzetekkel. Arról nem is beszélve, hogy alkalmat ad nemzeti érdekeink képviselésére és társadalmi kérdések megválaszolására.

Az alelnöki szerep röviden: az elnök helyettesítése, a Ház zökkenőmentes működésének biztosítása, a magyar parlament egészének pártok feletti képviselése.

A várakozásokhoz képest mit tapasztalt, mennyiben valósultak meg az elképzelései?

Nem vártam mást ettől a funkciótól, mint amit adhat. Inkább a szerepváltás sajátosságait éreztem. Előtte miniszter voltam, sok feladattal és nagy mozgástérrel. Itt viszont a keretek és szabályok betartása és betartatása, a rend és a pontosság nagyobb szerepet kap. Kellemes meglepetés volt a hivatal szakszerű működése. Minden segítséget megkaptam feladataim teljesítéséhez.

Milyen tervei, céljai vannak az elkövetkező időszakban?

Mindnyájan csapatjátékosok vagyunk. Elképzeléseink lehetnek, de a szerepeket általában kapjuk. Én is vállalom, amivel megbíznak és igyekszem a feladatot a legjobb tudásom szerint elvégezni. Az értékrendem és a politikai céljaim minden várható pozícióban képviselhetők.

Hogyan értékelné a civil szervezetek jelentőségét és kapcsolatát az Országgyűléssel, hogyan lehetne továbbfejleszteni az együttműködést?

A civilek erősödnek, de még mindig nincsenek az őket megillető helyen. Magam kereszténydemokrataként

rendszeresen megszervezem a keresztény szellemű civil szervezetek találkozóját. Mindig kihangsúlyozom az osztársadalomért vállalt felelősséget. Ez a civilek feladata: a teljes magyar társadalomért vállalt felelősség, azon belül szervezetük sajátos céljának képviselése. Egyéni képviselőként valami hasonlót fogalmazok meg a magam számára is. A teljes nemzetért, azon belül a saját választóimért vagyok felelős. Ebben hasonló a képviselők és a civilek felelőssége. Politikai döntés nem létezik az emberek véleményének kikérése nélkül. Ha ez a szándék megvan, a formát könnyű megtalálni.

Mennyiben határozza meg a mindennapi életét az alelnöki munka, jut-e másra is az idejéből?

Ez életem egyik szerepe. Emellett van egyéni körzetem, a KDNP alelnöke és az MKDSZ elnöke vagyok és van családom.

Szeretem, sőt élvezem a munkámat, ahogy fogalmazni szokták, szerencsés ember vagyok, mert azt csinálha-

tom, amit szeretek. Szívesen mondok beszédet, örömet jelent egy találó megfogalmazás, reményt ad, hogy az igazság kimondásával, ha kismértékben is, de hozzájárulhatok a közgondolkodás változásához, egy jó döntés-

sel sok ember helyzetének javulásához, sikerélményt ad, ha egy-egy ügyet eredményesen végigviszek.

Mire jut még időm? Élményt jelentenek számomra a családi események.

INTERJÚ DR. VILÁGOSI GÁBORRAL, AZ ORSZÁGGYŰLÉS ALELNÖKÉVEL

Hogyan fogalmazná meg az alelnöki szerepet az Országgyűlés működésében?

Az alelnök fő tevékenysége kétségkívül az ülésvezetés, ugyanakkor jelentős az ügynevezett helyettesítő szerepe is. Több esetben helyettesítenie kell az elnököt, például rendezvények, nagykövetek, nemzetközi delegációk fogadásakor vagy nemzetközi konferenciákon. Legutóbb a rendszerváltás húszéves évfordulóját, az ügynevezett „bársonyos forradalmat” ünnepelte a prágai és pozsonyi parlament, ahol elnök urat helyettesítettem. Az alelnökök tehát jelentős reprezentatív szerepet is betöltenek. Az ülésvezetési munkában mindenképpen ki kell emelnem a köztisztviselői kar kiemelkedően precíz, magas színvonalú munkáját, hiszen a folyamatos ülésvezetéshez tökéletes forgatókönyvből kell dolgoznia a levezető elnöknek. Természetesen bármennyire jó egy forgatókönyv, azért meglepetések mindig születnek. Én a magam öt évéből kiemelném azt az eseményt, amikor az Országgyűlés, Románia és Bulgária európai uniós csatlakozásáról döntött 2005 szeptemberében. Amikor kimondtam a parlament döntését, egy ember a karzatról beüvöltött, hogy „Magyarok! Kezetekben Erdély jövője! Ne hagyjátok Székelyföldet”, és ezzel egyidejűleg kihelyezett egy transzparenst „Jobbik – Ne legyetek hazaárulók” felirattal, és cédulákat dobált a képvi-

selőkre. Nyugodt hangon megkértem a teremszolgálatot, hogy állítsák helyre a rendet, majd folytattuk az ülést. Ezt követően az újságírók a szobám előtt vártak, és kérdezték, hogy: „hogyan lehet ilyen nyugodtan, semmi izgalom nélkül folytatni az ülést?” Erre csak annyit tudtam mondani, hogy nem lehet az ilyen esetekre előre felkészülni, alapvetően az ember habitusa határozza meg, hogy úgymond hogyan kezeli az ilyen váratlan eseményeket. Másik érdekesség, amit kiemelnék az az, amikor levezető elnökként az én szavazatom döntött egy törvény sorsáról. Ehhez tudni kell, hogy az elnök csak akkor szavaz, ha döntetlen eredmény születik. Két ilyen eset volt: az egyik nyugdíjügyben, a másik környezetvédelmi ügyben. Az előbbi pikáns történet, hiszen az akkor még kormánypárti SZDSZ-frakció tagjaként az ellenzéknek adtam igazat, és a szavazatomat. Hozzáteszem, ezek valóban kivételes esetek. Meggyőződésem, hogy a parlament demokratikus működése pártkeretek között lehetséges. Szükséges tehát a pártfegyelem, különben anarchia uralkodna. Az ügynevezett „kiszavazások” is tehát csak kivételes esetben fogadhatóak el. Ezt az esetet azért is említettem, mert a levezető elnökkel szemben alapvető elvárás a pártatlan, elfogulatlan működés. Ez a szerep közelebb is áll a habitusomhoz, mint a kemény interpelláló képviselő, bár arra is tudnék példát mondani ellenzéki képviselői múlt-

tamból. Nem is tartom jónak, ha az alelnök konfrontatív szerepben szólal fel a plenáris ülésen. Ehhez én tartottam magam, és szerencsére a frakcióm sem akart eltéríteni ettől az iránytól.

A várakozásokhoz képest mit tapasztalt, mennyiben valósultak meg az elképzelései?

Szerencsésnek tartom magamat, mivel 1990 óta vagyok parlamenti képviselő és az alelnöki pozíciót megelőzően a parlament jegyzőjeként is dolgoztam. A jegyző közvetlen kapcsolatban áll az elnökkel, alelnökkel, az ő munkájukat hivatott segíteni. Magyarán lépésről lépésre haladtam az alelnöki poszt felé, és így kellő tapasztalattal vehettem át ezt a feladatokat. Nem divatos ma azt mondani, hogy azt kaptam, amit vártam, de én mégis elégedett vagyok azzal, amit ebben a nagyon magas pozícióban kaptam. Az előbbieket miatt tehát nem értek meglepetések. Pontosan tudtam, hogy mire vállalkozom, amikor a SZDSZ-frakcióban először indultam az alelnöki jelölésért 2004-ben. Öten indultunk, és csak az ötödik körben kaptam meg az abszolút többséget. 2006-ban pedig három képviselőtársam közül kerültem ki győztesként. Az Országgyűlés tisztviselőit, így az alelnököket is, a frakció javaslatára, az Országgyűlés általában vita nélkül, a szokásjog alapján, nagy többséggel választja meg. Amikor belügyi államtitkár

voltam 1994–98 között, akkor bőven értek meglepetések. Ezek tehát jó előtanulmányok voltak számomra. Tudtam, hogy mivel jár az alelnöki munka, hogy sokszor nem találók partnerséget, segítséget a képviselőtársaimtól, mert itt jó értelemben véve ellenfelek vagyunk. Amit talán hiányolok, az a levezető elnök rendelkezésére álló eszköztár. Aból a szempontból feltétlenül hiányos, hogy az elnök, alelnökök rendet tartsanak az ülésteremben. Valójában a „harang” megkocogtatásával és a képviselők többszöri felszólításával kimerülnek a „fegyelmezési” lehetőségek. Minden elismerésem a jegyzőkönyvvezetőké, akik ebben a hangzavarban szó szerinti jegyzőkönyvet készítenek. Valóban elismeréssel adózom a munkájuk iránt. Sajnos azt kell mondanom, hogy e tekintetben az elmúlt 20 év alatt romlott a helyzet. Én még emlékszem arra, hogy az első ciklusban nagyon fegyelmezetten ültünk. Jónak látnám, ha a Házzsabályba előbb-utóbb olyan szabályok kerülnének – az ülésvezetéssel kapcsolatban –, amelyek bővítenék a parlament levezető elnökének jog és hatáskörét. Nekem elsősorban az a feladat, hogy a hatékony munka végzése érdekében minél nagyobb rend legyen a teremben.

Milyen tervei, céljai vannak az elkövetkező időszakban?

Az is megadatott nekem, hogy régóta a sportbizottság tagja vagyok, ezért egy sporthasonlással élnék. Azt az elvet vallom, akkor kell abbahagyni, amikor a csúcson van az ember. Ami az elnökséget illeti, nagyon bízom benne, hogy nagy tiszteletnek örvendő elnökei, alelnökei lesznek a parlamentnek a továbbiakban is. A politikára fokozottan érvényes az a mondás, amely szerint soha ne mondd, hogy soha. Ennek tudatában kijelenthetem, hogy a kö-

zeljövőben nem kívánok politizálni, így képviselőjelöltként sem indulok. Annak örülnék, ha visszatérnék a jobb hangulatú ülésekhez, ami a '90-es évek elejét jellemezte. A parlament arra való, hogy az emberek vitatkozzanak, és az eltérő vélemények itt élesen megjelenjenek, de a stílussal problémáim vannak. Durva hangvételűvé, stílustalanná vált a parlament. Bízom benne, hogy a jövőben inkább az az elv érvényesül itt is, hogy nem „leölni” és megalázni kell a politikai ellenfelet, hanem élni és élni hagyni. Amennyiben ez így lesz, úgy könnyebbé válik a levezető elnök munkája is. Minden negatívumával együtt szép időszak volt az elmúlt öt év, örülök, hogy betölthettem ezt a tisztséget.

Hogyan értékelné a civil szervezetek jelentőségét és kapcsolatát az Országgyűléssel, hogyan lehetne továbbfejleszteni az együttműködést?

A parlamentben megvan az intézményi háttere a civil szervezetekkel való kapcsolattartásnak a Civil Irodán keresztül, ez egy élő és gyakori kapcsolat. Kiemelném a civil szer-

vezetek érdekérvényesítő szerepét. Jó példa erre, hogy hat-hét sport- és diákszervezet keresett meg, és amellett kardoskodtak, hogy a költségvetésben egy címzett normatíva jelenjen meg az önkormányzatok sportéletének támogatására. Mint liberális politikus azt vallom, hogy az önkormányzat maga döntse el, hogy a pénzt mire használja, de a gyakorlat ebben az esetben azt bizonyította, hogy ha egy nagy kalapba kerül be a tömegsportra szánt pénz, akkor azt más célra használják fel. Ezért elkészítettünk egy módosító indítványt, amit a kormány ellenállása miatt – amit el is tudok fogadni, hiszen öt milliárd forint plusz kiadásról volt szó – harmadjára mégis csak beszavazott a 2009-es költségvetésbe az Országgyűlés. Ez arra volt jó példa, hogy a civil szervezetek képesek a gyakorlatban rosszul működő rendszer hibáira felhívni a figyelmet, és szakmai hátteret is biztosítanak megoldás megtalálására. Számos hasonló példát említhetnék, sajnos ritkán ilyen sikereset. De más módon is létezik a kapcsolat a civil világgal. Jogi egyetemistáknak, a Parlamenti különóra keretében gimnazistáknak tartunk előadást az Országház-

ban a parlament működéséről. A civilekkel való kapcsolatot mindig fejleszteni, szélesíteni kell, növelni kell a ráhatásukat a parlament működésére. A demokrácia megerősödésének velejárója, hogy a civil szervezetek egyre jobban megszerveződnek, és egyre nagyobb ráhatásuk van a törvényalkotásra is. Példát kell vennünk a „tapasztaltabb” demokráciákról. Úgy érzem ebben a tekintetben pozitív folyamatok zajlottak le az elmúlt húsz évben.

Mennyiben határozza meg a mindennapi életét az alelnöki munka, jut-e másra is az idejéből?

A képviselői munka, ha valaki komolyan veszi, akkor azt hiszem, hogy teljesen embert kíván. Abban az esetben, ha az ember nem tölt be különösebb pozíciót, akkor azért jóval több szabadideje van. Bár ekkor ezt a szabadidőt elsősorban a választópolgárokkal való kapcsolattartásra kell, kellene fordítani. Ha az ember kormányzati pozícióban van, itt említeném magam példáján, amikor a Belügyminisztérium politikai államtitkára voltam, az valóban óriási leterheltséget jelentett. Négy gyermekem van és a feleségem, aki testnevelés- és matematikatanár, megemlítette, hogy '97-ben például az ötvenkét

hétvégéből mindössze ötször voltam otthon. Úgy vélem ez magáért beszél. Az egykori nagyon nagy hatáskörrel rendelkező minisztérium volt, így mindig akadt teendő bőven. Nemcsak a törvény-előkészítést tekintve, hanem jelentős reprezentatív szerepe miatt is. Az alelnökség ezt a leterheltséget tekintve azért valamelyest enyhébb. Az alelnöki munka mellett a Parlamenti Sport Egyesület elnöke is vagyok, ahol összeköthetem a kellemest a haszonnal, az intenzív képviselői sportélet szervezésével. Az előbbiekből talán kitűnik, hogy az alelnöki munka mellett bizony kevés időm jut más tevékenységre.

JÓ TUDNI

AZ ORSZÁGGYŰLÉS 2006 – 2010 KÖZÖTTI CIKLUSA

Az Országgyűlés utolsó ülésnapját követően, így a kampányidőszak vége táján visszatekintve politikailag nagyon sokszínű és mozgalmas ciklust tudhatunk magunk mögött. Több olyan esemény is előfordult, amire eddig nem még volt példa (a ciklus elején bizalmi szavazás tavaly pedig bizalmatlansági indítványval miniszterelnök-váltás) továbbá olyanok, amelyek megszokottak (frakció megszűnése). Érdemes időrendben haladva kiemelni néhány, a civilek szempontjából is fontos kezdeményezést, amely ebben a ciklusban vált valóra – akár az egymással szemben álló pártok egyetértésével.

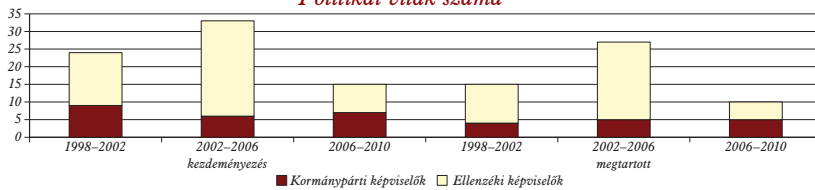
Az Országgyűlés 2007-ben módosította az állampolgári jogok országgyűlési biztosáról szóló törvényt és létrehozta a *jövő nemzedékek országgyűlési biztosa intézményét*. Egyúttal megszüntette a korábbi állampolgári jogok országgyűlési biztosa általános helyettese tisztségét. A jövő nemzedékek országgyűlési biztosának *feladata az egészséges környezethez való alapvető jog védelme*.

2008-ban sor került a *Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács* megalakítására. Hasonló felépítésű Tanács parlamenti kereteken belül nem jött még létre Európában. Az NFFT tagjait a parlamenti pártok, a kormány, a Magyar Tudományos Akadémia, a gazdasági kamarák, az egyházak, a szakszervezetek, a munkaadói szervezetek, az önkormányzati szövetségek, a MTESZ, a Rektori Konferencia, és a civil szervezetek delegáltjai alkotják. *A Tanács civil tagjait közel ötszáz szervezet választotta meg*.

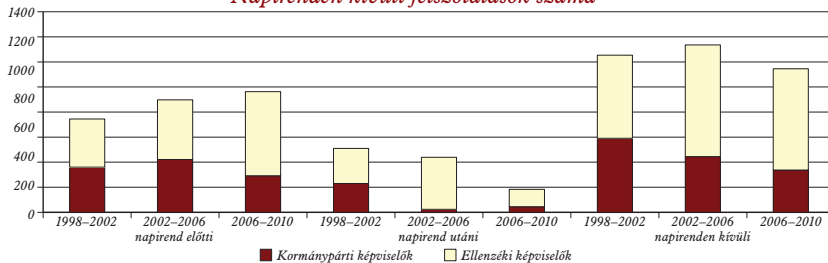
2009 májusában megkezdte munkáját a *Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségek Fóruma*. A Fórum megalakulásáról és működéséről a tizenhárom kisebbségi önkormányzat vezetője és valamennyi országgyűlési képviselőcsoport statútumot fogadott el. A fórum legfőbb célkitűzése, hogy rendszeresebbé és eredményesebbé váljon az együttműködés a parlament, a parlamenti bizottságok és a nemzeti kisebbségek országos önkormányzatai között, mind a törvényalkotási, mind a kormány-

zati ellenőrzési folyamatokban. A fórum évente legalább két alkalommal ülésezik. Tavaly kezdte meg munkáját a *Költségvetési Tanács* is, amelyről korábbi számunkban már olvashattak. Tagjai az új intézmény fő hivatását a hazai állampénzügyek átláthatóságának és fenntarthatóságának előmozdításában látják. A törvény értelmében a Tanács – a Titkárságán dolgozó szakértők segítségével – ezt a célt elemzésekkel, ellenőrzéssel, és tájékoztatással igyekszik elérni. Elemzéseivel és előrejelzéseivel igyekszik hozzájárulni a költségvetési politika áttekinthetőségéhez, továbbá nyomon követi, hogy a parlament elé kerülő döntési javaslatok összhangban vannak-e a költségvetési politika fenntarthatóságát biztosító törvényi előírásokkal. Vizsgálatainak eredményeit nyilvánosságra hozza, és széles körben ismerteti. *Fontos előrelépést ért el az Országgyűlés a hallássérült emberek jogainak érvényesítése, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférése terén a magyar jelnyelvről és annak használatáról*

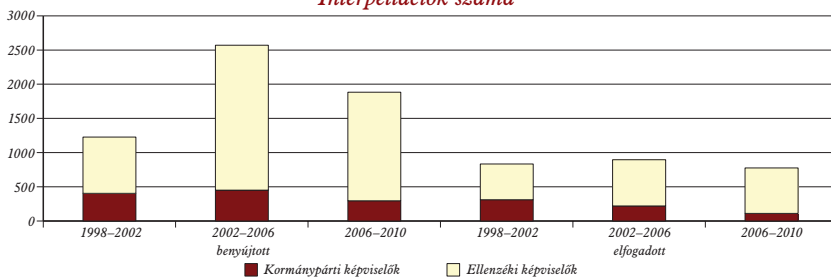
Politikai viták száma

Napirenden kívüli felszólalások száma

Interpellációk száma

szóló törvény elfogadásával, továbbá fontos változások következtek be a fogyatékos-, illetve megváltozott munkaképességű személyeket érintő jogszabályokat illetően.

Az izgalmas és színes politikai szintér mögött folyamatosan működött a törvényalkotás.

A ciklus során az országgyűlés összesen 256 plenáris ülésnapot tartott. Ez éppen annyi, mint 8 évvel korábban.

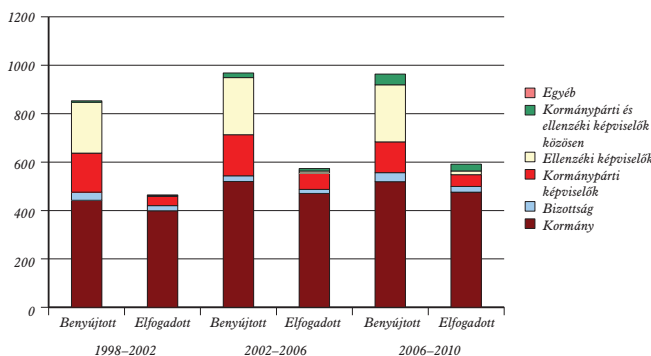
A törvényalkotás intenzitásáról ad képet az elfogadott törvények,

határozatok és politikai nyilatkozatok száma. Természetesen a legfontosabb a törvények tartalma és azok hatása de azért a számok is beszédesek. A ciklusban összesen 1017 döntés (határozat + törvény + politikai nyilatkozat együtt) született. A törvények ebben a ciklusban is elsősorban a kormány kezdeményezte javaslatokból születtek. A ciklus során összesen 421 országgyűlési határozatot, továbbá 5 politikai nyilatkozatot fogadott el a Ház. Ami a kormányzat ellenőrzésének számait il-

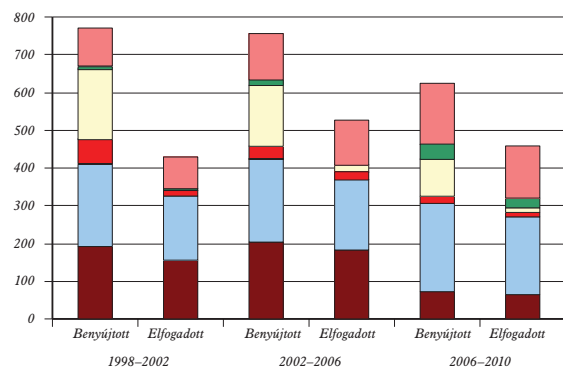
leti (ez tipikusan „ellenzéki műfaj”), összesen 776 interpelláció hangzott el, amelynek túlnyomó többségét továbbra is az ellenzéki frakciók mondták el, ebben nincs változás a korábbi ciklusokhoz képest. A kormány tagjai 729 szóbeli kérdést továbbá egészen magas számú, 5877 írásbeli kérdést válaszoltak meg. Az „adok-kapok” típusú, gyors választást igénylő azonnali kérdésekből összesen 1022 hangzott el. Akik televízió is követik a plenáris ülést, azok számára a napirend előtti felszólalások biztosan ismerősek, ezekből 956 hangzott el, több mint a korábbi ciklusokban. Ezzel szemben napirend után már kevesen követik a parlament ülését, talán ezzel is magyarázható a napirend utáni felszólalások az elmúlt ciklusok óta tartó erősen csökkenő tendenciája.

A szakmai munka jelentős része a bizottságokban folyik. Jellemző adat, hogy Az Országgyűlés 18 állandó bizottsága összesen 2248 alkalommal, több mint 3538 órányit ülésezett ebben a ciklusban. Az állandó bizottságok ülésein való részvételtől elmondható, hogy a bizottságok tagjai átlagosan az ülések 91%-án részt vettek (Az ülések 68%-án személyesen jelentek meg, míg 23%-án helyettes útján képviseltették magukat.). Ez a jelenléti adat talán valamelyest árnyalja a képet a képviselők munkájáról, amelyet sokan kizárólag a plenáris ülésen való részvétel alapján ítélnék meg.

Törvények száma

Országgyűlési határozatok száma

EURÓPAI UNIÓS HÍREK

AZ EU-ELNÖKSÉGI TRIÓ PARLAMENTJEINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSE

A Lisszaboni Szerződés 2009. december 1-jei életbelépésével a hármas elnökségi együttműködés, az ún. trió elnökségi formula az uniós joganyagban lefektetett gyakorlattá

vált. Az első olyan trió, amely a Lisszaboni Szerződés rendelkezéseinek megfelelően látja el feladatát, a 2010. januártól kezdődő másfél év politikai prioritásait meghatározó spanyol–belga–magyar hármas. Hazánk a trió tagjaként 2011 első félévében tölti be az Unió soros elnöki tisztségét, amely a korábbi elnökségekkel összehasonlítva – a megváltozott jogi kereteknek megfelelően – új feladatokat is jelent, új egyeztetési mechanizmusok kialakítását igényli.

Az elnöki tisztség ellátása alapvetően kormányzati hatáskör, a kormány mellett azonban az Országgyűlésre is hárulnak olyan tartalmi és szervezési feladatok, amelyek alapos felkészülést igényelnek. Az Országgyűlés elnökségi felkészülésének folyamatában alapvetően három feladatkör különíthető el: a magyar elnökséggel foglalkozó parlamenti testület, az EU-elnökségi munkacsoport működésének segítése; az Országgyűlés saját felkészülése az elnökségi feladatokra; illetve a spanyol–belga–magyar EU-elnökségi trió parlamenti együttműködésének koordinálása.

Spanyolország, Belgium és Magyarország parlamenti elnökei 2008. november 5-én együttműködési megállapodást kötöttek, amelynek keretében az aláírók támogatásukról és együttműködésükről biztosítják egymást 2010–2011-es trió elnökségük ideje alatt. E megállapodás alapján zajlik a parlamenti európai ügyekkel foglalkozó bizottságok együttműködése is.

A megállapodás megkötését követően mind politikai, mind pedig szakértői szinten megkezdődtek és sikeresen folynak az egyeztetések. A konzultációk fő témája a parlamentek által megszervezendő elnökségi ese-

mények, ezek keretében pedig olyan témák kerülnek megvitatásra, mint pl. az elnökségi prioritások, vagy együttműködés a kormányzattal és az Európai Parlamenttel. Az elnöki

szintű és a szakértői együttműködést a Külügyi Hivatal koordinálja.

2009. június 19-én Madridban került sor a parlamenti elnökök második találkozójára, amelynek fő témái a trió elnökségi prioritások, az együttműködés további kérdései, valamint a felkészülés aktuális állása volt.

A trió országok parlamenti szakértőinek egyeztetésére 2009. október 29–30-án került sor Budapesten. A kétnapos találkozón mindhárom ország valamennyi (összesen öt) parlamenti háza képviseltette magát. A találkozón megvitatott legfőbb kérdések a parlamenti együttműködés változásai a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően, az elnökségi rendezvények témái, az együttműködési lehetőségek az együttes parlamenti ülések szervezésénél (pl. közös tárgyalás az Európai Parlament képviselőivel) és az elnökségi kulturális rendezvények voltak.

A belga és a spanyol szakértők örömmel fogadták azt a magyar kezdeményezést, amely az elnökségi kulturális rendezvények keretei között egy közös, mindhárom ország kortárs művészeti alkotásait bemutató kiállítás megrendezésére irányult. Mindkét partnerország felajánlotta saját parlamenti művészeti gyűjteményük egyes darabjainak kölcsönadását a magyar elnökségi félév idejére a Ludwig Múzeumban megrendezendő kiállításához.

Az elnöki és szakértői szintű egyeztetések 2010 folyamán is folytatódni fognak. A trió országok parlamenti közötti együttműködés kiemelkedően jónak mondható, amely nagymértékben hozzájárul az elnökségi időszakok sikeres lebonyolításához.

NYITOTT PARLAMENT

ORSZÁGOS CIVIL KONFERENCIA A 2011-ES
MAGYAR EU-ELNÖKSÉGRE VALÓ FELKÉSZÜLÉSRŐL

Magyarország 2011. első félévében fogja ellátni az Európai Unióban az elnökségi feladatokat. A spanyol–belga–magyar EU-elnökségi trió tizennyolc hónapos munkaprogramja 2010. január 1-jén elkezdődött, ekkor vette

át Spanyolország Svédországtól a soros elnökséget. Ezzel kezdetét vette a Magyarországot is érintő trió EU-elnökség időszaka.

A Külügyminisztérium, a Szociális és Munkaügyi

Minisztérium, valamint az EU2011 Civil Munkabizottságot alkotó civil szervezetek az Országgyűlés Civil Irodájának közreműködésével „Készüljünk együtt a 2011-es magyar EU-elnökségre! – A trió elnökség prioritásai” címmel országos civil konferenciát rendeztek 2010. január 22-én a Parlament Felsőházi termében. A konferencia fővédnöke dr. Katona Béla, az országgyűlés elnöke, védnökei dr. Herczog László szociális és munkaügyi miniszter és dr. Balázs Péter külügyminiszter voltak.

A nagy számban részt vevő civil szervezetek először kaptak hivatalos és teljes körű tájékoztatást a trió elnökség közelmúltban elfogadott prioritásairól, valamint a magyar EU-elnökségi felkészülés állásáról. Beszámolót hallhattak továbbá a kormányzati és a civil szféra közötti együttműködésben, az EU-elnökség előkészítése és lebonyolítása terén szerzett svéd, spanyol és belga tapasztalatokról.

A tanácskozást Mandur László az Országgyűlés alelnöke nyitotta meg, utalva arra, hogy a Parlament épülete maga is szimbólum, az összefogás szimbóluma. Korózs Lajos a Szociális és Munkaügyi Minisztérium államtitkára a civil társadalom támogatásának jelentőségét hangsúlyozta a feladatok maradéktalan ellátásában.

Dr. Balázs Péter külügyminiszter három fő prioritást jelölt meg, a versenyképesség biztosítását, az új tagok felvételét és a Duna-stratégia kidolgozását. A külügyminiszter az EU-s elnökséget olyan tűzkeresztségnek nevezte, amely igazi tagállammá avatja az adott országot és egyben kiváló alkalom arra, hogy széles körben bemutassuk értékeinket, bővítve ezzel a turizmus lehetőségeit is.

Kiss Tibor, a Külügyminisztérium európai uniós ügyekért felelős szakállamtitkára a megvalósítandó konkrét feladatokat foglalta össze a tanácskozáson.

A tanácskozás délután négy tematikus szekcióban folytatódott:

- Szociális ügyek, esélyegyenlőség, foglalkoztatáspolitikai kérdések
- Környezetvédelem, fenntartható fejlődés, klímaváltozás, energiapolitika
- Az EU bővítése, szomszédságpolitika, Nyugat-Balkán
- Európa-tudat, aktív európai állampolgárság, önkéntesség témájában.

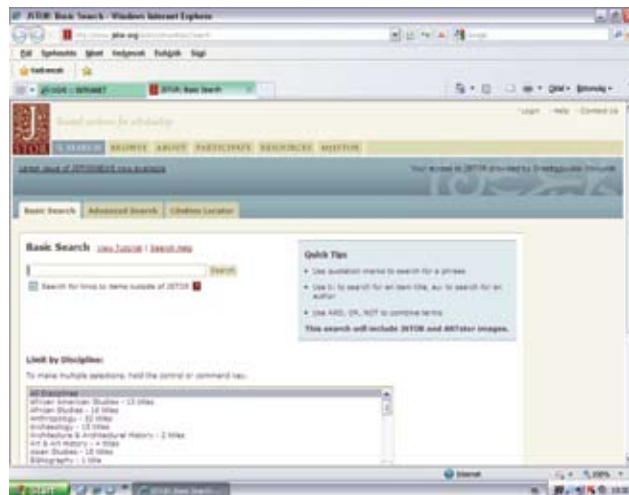
ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁR

JSTOR FOLYÓIRAT ADATBÁZIS – AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁR ÚJ SZOLGÁLTATÁSA

2010-től új szolgáltatással bővült az Országgyűlési Könyvtárból elérhető adatbázisok köre: részben saját forrásból, részben az EISZ program támogatásával hozzáférést szereztünk a JSTOR (Journal Storage) teljes szövegű retrospektív folyóirat-archívumhoz. A folyóirat-adatbázis több száz angol nyelvű tudományos folyóirat digitalizált állományát tartalmazza. A retrospektív gyűjteményben a feldolgozott időszaki kiadványokban megjelent cikkek a periodikák indulásától kezdve az utolsó néhány évfolyam kivételével visszakereshetők (a kurrens számok hiányára az a magyarázat, hogy folyóiratok kiadói rendszerint csak a megjelenést követő 1–5 évvel adják át az évfolyamokat az archívumnak).

A teljes szövegű folyóirat-archívum csakúgy, mint az Országgyűlési Könyvtárból elérhető online adatbázisok többsége, IP-cím alapján (azaz a belépés után sem azonosítóra, sem jelszóra nincs szükség), könyvtárunk valamennyi felhasználója számára térítésmentesen, korlátozás nélkül érhető el. A szolgáltató lehetővé teszi a folyóiratcikkek lekeresését, letöltését, nyomtatását stb., de megtiltja azok kereskedelmi célú felhasználását, teljes folyóirat-számok letöltését, illetve a kutatási és oktatási céllal ésszerűen nem indokolható mennyiségű letöltést.

Keresés végezhető kulcsszavak megadásával a szerzők, a cikkek címei vagy a tartalmi kivonatok részletei, továbbá a cikkek teljes szövege alapján (Search opció). A keresések különféle szűkítésekkel finomíthatók, például cikktípusok (tanulmányok, könyvismertetések stb.) szerint, illetve a keresés előtt megadható időintervallum vagy a tematikus folyóiratcsoportokból kije-

A JSTOR folyóirat-adatbázis nyitólapja

lölhetők keresni kívánt tudományterületek. A böngésző (Browse) opcióval megkapjuk a rendszerben feldolgozott folyóiratok tudományterületekre bontott betűrendes listáját vagy kereshetünk címek és kiadók szerint. A folyóiratcímek után megtalálhatók a feldolgozott évfolyamok adatai, innen pedig könnyen eljuthatunk adott folyóirat-szám cikkeihez. A rendszer használatát részletes ismertetések és oktatási segédanyagok támogatják egyrészt a főmenüben (ABOUT/Tutorials), másrészt oldalanként. A rendszeres használatot a főmenüből elérhető MyJSTOR opció könnyíti, amely lehetőséget ad a találati halmazok elmentésére és például a lekeresett cikkek elektronikus továbbküldésére.

DIGITALIZÁLT TÖRVÉNYHOZÁSI TUDÁSTÁR

Az Országgyűlési Könyvtár *Digitalizált Törvényhozási Tudástár (DTT)* elnevezésű projektjének nyitó sajtótájékoztatóját 2010. március 17-én tartották a Parlamentben.

A projekt az Új Magyarország Fejlesztési Terv Elektronikus Közigazgatás Operatív Programja kere-

tében (EKOP-2.1.5-09-2009-0001), az Európai Unió támogatásával és az Európai Regionális Fejlesztési Alap társfinanszírozásával valósul meg.

A projekt célja egy olyan integrált felületű portál kialakítása, amely technológiailag semleges módon teszi bárki számára elérhetővé a könyv-

tár állományából válogatott, digitalizált történeti országgyűlési dokumentumokat, jogforrásokat, valamint közigazgatási, jogi, politikai és történettudományi szakirodalmat.

A Tudástár 2 millió oldal digitalizálását és szolgáltatását tűzte ki célul. A digitalizálandó dokumen-

tumok 36 százaléka könyv (lexikonok, adattárak, monográfiák, tanulmánykötetek), 31 százaléka jogforrás (közlönyök, döntvénytárak), 24 százaléka időszaki kiadvány (jogi, politikatudományi és történettudományi folyóiratok), 9 százaléka pedig történeti országgyűlési dokumentum.

A Digitalizált Törvényhozási Tudástár célja, hogy támogassa az Országgyűlés szakirodalmi ellátását, segítse a könyvtárakban folyó jogi, politológiai és történettudományi tájékoztató munkát és hozzáférhető legyen az érdeklődő nagyközönség számára.

A szerzői jog által nem védett digitalizált dokumentumok szabadon

A www.ogyk.hu/dtt honlap nyitólapja

Ambrus János, az Országgyűlési Könyvtár főigazgatója a Digitalizált Törvényhozási Tudástár projektjének nyitó sajtótájékoztatóján

hozzáférhetőek lesznek az interneten, a szerzői jogi szabályozás védelme alá eső dokumentumok pedig zárt (dedikált) könyvtári hálózaton keresztül lesznek elérhetőek. A szolgáltatásnak földrajzi helytől függetlenül, 24 órás rendelkezésre állást kell biztosítania.

Az Országgyűlési Könyvtár a Digitalizált Törvényhozási Tudástár projekt honlapján (www.ogyk.hu/dtt) folyamatos tájékoztatást nyújt a projekttel kapcsolatos hírekről, eseményekről.

140 ÉVE ALAPÍTOTTÁK AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÖNYVTÁRAT

1870-ben született döntés a Képviselőházi Könyvtár, mai nevén Országgyűlési Könyvtár megalapításáról. A képviselőház ekkor biztosította a könyvtár működéséhez szükséges feltételeket, a helyiségeket, a költségvetést és a szakembereket.

Hosszú út vezetett azonban eddig a döntésig. Az első lépések közé tartozott, hogy a képviselőház alelnöke, Almásy Pál 1849. június 26-án kinevezte Vasváry Károlyt, „a képviselőház könyv- és alirattárnokává”. Ez a forradalmi időszak, azonban végül nem tette lehetővé

az intézmény működésének megkezdését. Újabb kezdeményező lépésre 1866-ban került sor, amikor a Költségvetési bizottság „törvénykönyvek, országgyűlési irományok és a szükséges statisztikai munkáknak a beszerzésére” 1000 forintot biztosított és a könyvtár megalapítása céljából egy bizottság kiküldésére tett javaslatot. Tekintettel azonban arra, hogy a könyvtár számára helyiség nem állt rendelkezésre, a bizottság nem is kezdte meg a munkáját. A következő lényeges mozzanat 1868-ban történt, ez a Hárszabály módosítása volt. A frissen

beiktatott 215. § szerint: „A Ház tagjainak használatára, könyvtárt állít, melybe azon könyvek, nyomtatványok, vagy egyéb kiadványok szereztetnek meg, amelyek a törvényhozási munkálkodásnál szükséges adatokat tartalmaznak.” A házszabályi rendelkezések a könyvtárra vonatkozóan azonban a valóságban formálisnak bizonyultak. Jól illusztrálja ezt a tényt Nyáry Pálnak, a képviselőház tagjának 1869. májusi felszólalása, amelyben kifogásolta, hogy „a könyvtár még nem létezik”, s javaslatot tett egy újabb könyvtári bizottság felállítására. Ez év decemberében Simonyi Ernő képviselő ismételt szorgalmazta felszólalásában a könyvtár létrehozását: „már 4 esztendeje, hogy az országgyűlés ülésez, és akár egy törvénykönyvre, de csak egy naptárra is legyen szüksége valamely képviselőnek, azt megtalálni nem lehet. Én tehát kérem a tisztelt házat, méltóztas-

sék intézkedni aziránt, hogy ezen könyvtár minél előbb föllállíttassék.” Végül 1870. március 25-én tett jelentést a könyvtári bizottság, amelyben havi 500 forint biztosítását kérte mindaddig, míg a jelentés mellékletében felsorolt 253 művet a könyvtár be nem szerzi. A képviselőház a javaslatot 1870. július 27-ei ülésén fogadta el. A több mint húszéves kalandos út a végállomásához érkezett és a Képviselőházi Könyvtár megkezdte működését. Érdekes megemlíteni, hogy működésének első színhelye a Nemzeti Múzeum egyik erre a célra kialakított szobája volt. Ennek oka az volt, hogy néhány lépésre a Sándor (ma Bródy Sándor) utcában tartotta üléseit a képviselőház. További évtizedeknek kellett eltelnie, hogy a képviselőházzal együtt a könyvtár is beköltözzön 1902-ben a mai Országház épületébe.